

Þetta er staðfestur texti samþykktar þeirrar, sem löglega var gerð á 29. þingi Alþjóðavinnuáráðs Montreals, sem haldið var í Montreal og slitið 9. október 1946. Þessu til staðfestu höfum vér undirritað hann í dag, 1. nóvember 1946.

Forseti þingsins

Humphrey Mitchell.

Aðalforstjóri Alþjóðavinnuáráðs Montreals

Edward Phelan.

II. Samþykkt (nr. 78) um lækniannsóknir til ákvörðunar á hæfni barna og unglunga til starfa, sem ekki teljast til iðnaðar.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Samþykkt þessi nær til barna og unglunga, sem ráðin eru gegn kaupum eða starfa beint eða óbeint fyrir þóknun að öðrum störfum en iðnaði.

2. Með orðunum „önnur störf en iðnaður“ er í samþykkt þessari átt við öll önnur störf en þau, sem hlutaðeigandi yfirvöld telja iðnaðarstörf, landbúnaðarstörf eða sjómennsku.

3. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákvarða, hvar mörkin skuli dregin milli starfa, sem ekki teljast til iðnaðar, annars vegar og iðnaðar, landbúnaðar og sjómennsku hins vegar.

4. Í landslögum eða reglugerðum má undan framkvæmd samþykktar þessarar skilja störf, sem viðurkennt er, að eigi séu hættuleg fyrir heilbrigði barna og unglunga, ef um fjölskyldufyrirtæki er að ræða, þar sem engir starfa, nema foreldrar og börn þeirra eða skjólstæðingar.

2. gr.

1. Börn og unglingar yngri en 18 ára skulu eigi ráðin til starfa, sem ekki teljast til iðnaðar, nema nákvæm lækniannsókn hafi leitt í ljós, að þau séu hæf til þeirra starfa, sem þeim eru ætluð.

2. Lækniannsókn á starfshæfni skal framkvæmd af hæfum lækni, sem viðurkenndur er af hlutaðeigandi yfirvaldi og skal votta um hana annaðhvort með sérstöku lækni-vottorði eða áritun á atvinnuleyfi eða í vinnubók.

3. Vottorð um starfshæfni má gefa:

a. með fyrirvara um sérstök vinnuskilyrði;

b. til ákveðins starfs, flokka starfsgreina eða til starfa, sem hafa í för með sér svipaða heilbrigðisáhrættu og hafa verið sett í sama flokk af yfirvaldi því, sem ábyrgð ber á framkvæmd laga og reglugerða varðandi lækniannsókn á starfshæfni.

4. Í lögum hvers lands eða reglugerðum skal tilgreina það yfirvald, sem lög- hæft er til að gefa út skirteini um starfshæfni, og skal þar einnig ákveða, hvaða skilyrða skuli krefjast við samningu og útgáfu þeirra.

3. gr.

1. Hæfni barna og unglunga til starfa þeirra, er þau hafa með höndum, skal vera háð eftirliti læknis til átján ára aldurs.

2. Eigi má hafa börn eða unglunga yngri en átján ára í vinnu að staðaldri, nema lækniannsókn fari fram eigi sjaldnar en einu sinni á ári.

3. Í lögum hvers lands eða reglugerðum skal:

- a. ákveða, undir hvaða sérstöku kringumstæðum skuli krefjast læknisrannsóknar auk hinnar árlegu, eða tíðari rannsókna í því skyni að tryggja raunhæfi eftirlit með tilliti til áhættu þeirrar, er starfinu er samfara, og heilsufars barns eða unglings, með tilliti til niðurstöðu af fyrri rannsókn;
- b. gefa hlutaðeigandi yfirvaldi umboð til að krefjast nýrrar læknisrannsóknar í sérstöku tilvikum.

4. gr.

1. Í atvinnugreinum, sem hafa í för með sér mikla heilbrigðisáhættu, skal krefjast læknisskoðunar og aukalæknisskoðunar með tilliti til starfshæfni til a. m. k. tuttugu og eins árs aldurs.

2. Í lögum hvers lands eða reglugerðum skal annaðhvort tilgreina eða fela hlutaðeigandi yfirvaldi að tilgreina, í hvaða starfsgreinum eða flokkum starfsgreina skuli krefjast læknisskoðunar og auka-læknisskoðunar með tilliti til starfshæfni til a. m. k. tuttugu og eins árs aldurs.

5. gr.

Eigi skal læknisrannsókn sú, er um getur í fyrirfarandi greinum, hafa nein útgjöld í för með sér fyrir barnið eða unglínginn né foreldra þeirra.

6. gr.

1. Hlutaðeigandi yfirvald skal gera hentugar ráðstafanir til leiðbeiningar um stöðuval, lækningu og starfsþjálfun þeirra barna eða unglínga, sem samkvæmt læknisskoðun eru óhæf til ákveðinna starfa eða á einn eða annan hátt áfátt líkamlega.

2. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákveða, á hvern hátt gera skuli ráðstafanir þessar og hversu langt þær skuli ná. Skal í þessu skyni efna til samvinnu milli þeirra viðkomandi stjórnarvalda, er fara með verkamál, heilbrigðismál, uppeldismál og félagsmál, og halda skal uppi virkri samvinnu milli nefndra aðila til að framkvæma slíkar ráðstafanir.

3. Ákveða má í landslögum eða reglugerðum, að þegar einhver vafi leikur á starfshæfni barna eða unglínga, megi gefa þeim,

- a. starfsleyfi eða læknisvottorð til bráðabirgða, er gildi um takmarkaðan tíma, en að honum loknum gangi hinn ungi verkamaður undir nýja rannsókn;
- b. leyfisbréf eða skírteini, er bundið sé við ákveðin vinnuskilyrði.

7. gr.

1. Vinnuveilandi skal varðveita læknisvottorð um starfshæfni, vinnuleyfi eða vinnubók, er sýni, að engar læknisfræðilegar mótbárur, er tiltekna kunna að vera í lögum eða reglugerðum, séu gegn ráðningu í vinnuna, og skulu þessi skilríki aðgengileg vinnueftirlitsmönnum.

2. Landslög eða reglugerðir skulu kveða á um:

- a. ráðstafanir um skilríki (identification), er gera skuli til að tryggja framkvæmd læknisrannsóknar á starfshæfni barna og unglínga, sem fyrir eigin reikning eða foreldra sinna starfa að farandsölu eða annarri atvinnu á götum úti eða annars staðar á almannafæri, og
- b. aðrar ráðstafanir til eftirlits, sem taka beri upp í því skyni að tryggja það, að samþykkt þessari verði stranglega framfylgt.

II. KAFLI

Sérstök ákvæði um einstök lönd.

8. gr.

1. Þegar í landi aðildarríkis eru stór svæði, þar sem hlutaðeigandi yfirvald álitur ógerlegt að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar, vegna fólksfæðar eða þróunarstigs, má undanskilja slík svæði framkvæmd samþykktarinnar, annaðhvort

í heild eða með þeim undantekningum, sem því þykja hæfilegar með tilliti til sérstakra fyrirtækja eða starfsgreina.

2. Hvert aðildarríki skal í fyrstu ársskýrslu sinni um framkvæmd samþykktar þessarar, sem leggja ber fram samkvæmt ákvæðum 22. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, geta um landsvæði þau, er það vill láta ákvæði þessarar greinar ná til, enda skal ekkert aðildarríki njóta ákvæða þessarar greinar, frá því er það leggur fram fyrstu ársskýrslu sína, nema að því er tekur til landsvæða þeirra, er þar voru tilgreind.

3. Hvert það aðildarríki, sem notfærir sér ákvæði þessarar greinar, skal síðan í hverri ársskýrslu telja upp landsvæði þau, sem það afsalar sér rétti til að láta ákvæði þessarar greinar ná til.

9. gr.

1. Sérhvert aðildarríki, sem eigi hafði nein lög eða reglugerðir um læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga í öðrum starfsgreinum en iðnaði, áður en lög eða reglugerðir, er leyfðu staðfestingu þessarar samþykktar, gengu í gildi, getur með yfirlýsingu, er fylgi staðfestingarskjali þess, sett lægra aldursmark en 18 ár í 2. og 3. gr., þó aldrei lægra en 16 ár, og í stað 21 árs aldurs í 4. gr. sett lægra aldursmark, þó ekki lægra en 19 ár.

2. Hvert það aðildarríki, sem gefið hefur slíka yfirlýsingu, má hvenær sem er ógilda hana með síðari yfirlýsingu.

3. Sérhvert aðildarríki, sem gert hefur gildandi yfirlýsingu í samræmi við 1. málsgrein þessarar greinar, skal á hverju ári í ársskýrslum sínum um framkvæmd þessarar samþykktar skýra frá, að hve miklu leyti framfarir hafa orðið í þá átt, að ákvæðum samþykktarinnar verði beitt til fullnustu.

III. KAFLI

Lokaákvæði.

10.—18. gr.

(Samsvarandi 11.—19. gr. samþykktar nr. 77.)

III. Álitgerð (nr. 79) um læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga.

Í samþykktum um læknisskoðun unglunga 1946 er lagður grundvöllur að reglum um læknisrannsókn á starfshæfni, í því skyni að vernda heilbrigði barna og unglunga fyrir hættum, sem leiðir af óhentugri vinnu, en í þeim er gert ráð fyrir, að landslög eða reglugerðir kveði nánar á um starfsaðferðir í einstökum atriðum.

Jafnframt því að æskilegt er að tryggja sem mest samræmi í framkvæmdum á samþykktunum, svo að haldið sé uppi sem mestri vernd fyrir börn og unglunga, sem er tilgangur samþykktarinnar að tryggja, þá verður að leyfa mismunandi aðferðir við framkvæmd á læknisrannsóknnum til samræmis við hinar almennu framkvæmdastarfsreglur hinna ýmsu aðildarríkja.

Æskilegt er að gera öllum meðlimum kunnar þær aðferðir, sem reynzt hafa heppilegar í ákveðnum löndum og geta því verið þeim til leiðbeiningar.

Með tilliti til framanritaðs mælir þingið með því, að allir meðlimir beiti þeim ákvæðum, sem hér fara á eftir, svo fljótt sem ástæður þeirra leyfa, og gefi Alþjóðavinnumálastofnunni að beiðni stjórnarnefndar skýrslu um þær ráðstafanir, sem gerðar hafa verið til að veita þeim gildi.

I. Gildissvið ákvæðanna.

1. Ákvæði samþykktar um læknisrannsókn unglunga (í öðrum störfum en iðnaði) frá 1946 ætti að láta ná til allra starfa, sem unnin eru við þau fyrirtæki og framkvæmdir hins opinbera eða einstaklinga, sem hér segir eða í sambandi við þau:

- a. verzlunarfyrirtæki, þar með talin fyrirtæki, sem annast útsendingu vara;
- b. póst- og fjarskiptaþjónusta, þar með talin útsending bréfa og skeyta;
- c. fyrirtæki og skrifstofur, þar sem starfsfólkið vinnur aðallega venjulega skrifstofuvinnu;
- d. blaðafyrirtæki (útgáfa, dreifing, útburður og blaðasala á götum úti eða annars staðar á almannafæri);
- e. gistihús, dvalarheimili, matsöluhús, klúbbur, kaffihús og aðrir hressingarstaðir, svo og launuð heimilisaðstoð á einkaheimilum;
- f. stofnanir til hjúkrunar og aðhlyningar sjúku, lasburða eða hjálparvana fólki og munaðarleysingjum;
- g. leikhús og opinberir skemmtistaðir;
- h. umferðasala, framboð á alls konar gripum og hver önnur störf eða starfsemi, sem fram fer á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
- i. öll önnur vinna, störf eða starfsemi, sem hvorki telst til iðnaðar, landbúnaðar né sjómennsku.

2. Án tillits til þeirrar heimildar, sem ríkisstjórnnum er veitt í samþykkt um læknisrannsókn á unglungum (í öðrum störfum en iðnaði) frá 1946 til að undanskilja framkvæmd hennar störf, sem viðurkennt er, að ekki séu áhættusöm fyrir heilbrigði barna og unglunga, ef um fjölskyldufyrirtæki er að ræða, þar sem enginn starfar nema foreldrar og börn þeirra eða skjólstæðingar, ættu ríkisstjórnir að taka það til athugunar, að störf, sem almennt eru ekki talin hættuleg, kunna að vera hættuleg einstaklingum, sem ekki hafa þá hæfileika, sem þarf til ákveðins starfs eða hvaða starfs sem er. Ríkisstjórnir ættu því að láta ákvæði reglugerða um læknisrannsókn á starfshæfni ná til allrar vinnu við arðberandi störf, án tillits til skyldleika þeirra, sem að þeim vinna.

II. Ákvæði um læknisrannsókn.

3. Án tillits til læknisrannsóknar þeirrar, sem krafizt er áður en vinna er hafin til að sannreyna hæfni barna og unglunga til sérstaks starfs og fyrirskipuð er í 2. grein nefndra samþykta, er æskilegt, að öll börn gangist undir allsherjar læknisrannsókn, helzt áður en skólaskyldu þeirra lýkur, og geta stofnanir, sem annast leiðbeiningar um stöðuval, notfært sér niðurstöður þeirra rannsókna.

4. Í hinni nákvæmu læknisrannsókn, sem tilskilin er áður en til starfa er tekið, ættu að felast:

a. alls konar prófanir á lækningastofu, röntgenstofu og tilraunastofu, sem hentuðar þykja til að sannreyna, hvort viðkomandi er hæfur eða óhæfur til vinnu þeirrar, sem um er að ræða, og

b. henni ætti að fylgja í hverju tilviki viðeigandi ráðleggingar um heilsuvernd.

5. Endurteknar læknisrannsóknir ætti að:

a. framkvæma á sama hátt og ofangreinda rannsókn, og

b. í sambandi við þær skulu gefnar viðeigandi ráðleggingar um heilsuvernd og, ef þörf krefur, frekari leiðbeiningar um stöðuval, með tilliti til skipta á vinnu.

6.

1) Allar niðurstöður læknisrannsóknarinnar ætti að skrá á spjald, sem geymt væri í skjalasafni þeirrar lækningastöðvar, er læknisrannsóknirnar annast.

2) Upplýsingar þær, sem skráðar eru á læknisvottorðin og ætlaðar eru vinnuveitanda, eða yfirlýsing sú um læknisrannsókn, sem rituð er á vinnuleyfi eða í vinnubók, ættu að vera svo greinilegar, að þær gæfu til kynna, hvar takmörk starfshæfninnar liggja, eftir því sem rannsókn hefur leitt í ljós, og ráðstafanir þær, sem þess vegna væri nauðsynlegt að gera viðvíkjandi starfsskilyrðum. En þær ættu alls ekki að innihalda trúnaðarupplýsingar, svo sem greiningu á meðfæddum ágöllum eða sjúkdómum, sem skoðanir kynnu að hafa leitt í ljós.

7.

1) Þar sem unglingar hafa sjaldnast náð fullum þroska við 18 ára aldur og því nauðsynlegt að halda áfram sérstakri heilsuvernd, er æskilegt að framlengja

skylduna til að ganga undir lækni-rannsóknir til a. m. k. 21 árs aldurs fyrir alla unglínga, sem starfa í iðnaði eða öðrum starfsgreinum.

- 2) Ávallt skal meta riflega þá auknu áhættu, er hafi í för með sér framlengingu skyldunnar til lækni-rannsókna til 21 árs aldurs samkvæmt ákvæðum 4. gr. nefndra samþykktá. Einkum ætti hið herra aldurstakmark að ná til allra námu-starfa, starfa í sjúkrahúsum og skemmtistarfa, svo sem dans og trúðleika.

8. Ákvæði fyrirfarandi greinar má ekki skýra á þann veg, að dregið sé úr skyldunni til að heita ákvæðum alþjóðasamþykktá, landslaga eða reglugerða, þar sem hann er lagt við að ráða unglínga til ákveðinna starfa vegna mikillar heilbrigðis-áhættu, er þeim er samfara, eða krefjast heilbrigðiseftirlits með öllum starfsmönnum í slíkum störfum, án tillits til aldurs.

III. Ráðstafanir viðvikjandi mönnum, sem lækni-rannsókn leiðir í ljós, að séu óhæfir til starfa að öllu eða nokkru leyti.

9. Meðal ráðstafana þeirra, sem yfirvöld hvers lands skulu gera til að framfylgja ákvæðum 6. gr. nefndra samþykktá, ætti einkum að vera ráðstafanir til trygg-ingar því, að börn og unglíngar, sem lækni-rannsókn sýnir, að sé líkamlega áfátt eða séu yfirleitt óhæf til vinnu:

- a. fá viðeigandi lækni-hjálp til að lækna eða draga úr líkamlegum ágöllum þeirra;
- b. séu hvött til að hverfa aftur til skólanáms, eða þeim sé beint til hentugra starfa, sem líklegt sé, að þau kunni við og hæfi þeim, og að þeim séu gefin tækifæri til að þjálfa sig til slíkra starfa;
- c. njóti fjárhagslegrar hjálpar, ef nauðsyn krefur, meðan á lækningum, skóla-göngu eða starfsþjálfun stendur.

10. Til að auðvelda stöðuval barna og unglínga, sem reynzt hafa skorta líkamsþrek eða hafa sérstaka annunarka, er æskilegt, að þar til hæfir sérfræðingar semji skrár yfir iðnir og störf, sem henta hverjum flokki ungra starfsmanna með takmarkaða starfshæfni eða líkamlega annmarka. Þessi flokkun skal gerð á sameiginlega ábyrgð heilbrigðisyfirvaldanna og yfirvalda þeirra, er fara með atvinnumál. Skrár þessar ættu lækna þeir, sem rannsóknirnar framkvæma, að hafa sér til leiðbeiningar, en ekki vera bundnir af þeim.

IV. Ábyrg yfirvöld.

11.

- 1) Til að tryggja fullan árangur af lækni-rannsóknunni á ungum starfsmönnum ætti að gera ráðstafanir til að þjálfa sérstaka rannsóknarlækna, er séu sérfróðir um heilsuvernd innan iðnaðar og hafi viðtæka reynslu í lækni-fræðilegum vandamálum varðandi heilsu barna og unglínga.
- 2) Hlutaðeigandi yfirvald ætti að tryggja það, að námskeið væru haldin og hagnýtar athuganir gerðar í þessu skyni.
- 3) Rannsóknarlækna ætti að velja eftir þeim hæfileikum, sem um getur í 1. lið þessarar greinar.

12. Framkvæmdir á lækni-rannsóknunni á starfshæfni ætti að skipuleggja þannig, að tryggð sé nán samvinna milli heilbrigðisyfirvalda, sem ábyrgð bera á framkvæmd rannsóknanna, og yfirvalda þeirra, sem bera ábyrgð á útgáfu leyfa til ráðningar barna og unglínga til starfa og eftirlits með vinnuskilyrðum þeirra.

V. Hættir á framkvæmdum.

13.

- 1) Til að tryggja reglubundna lækni-rannsókn á starfshæfni barna og unglínga, sem vinna að iðnaði eða öðrum störfum, hvort heldur er í atvinnurekstrinum sjálfum eða í sambandi við hann, ætti að skylda atvinnurekendur til að senda tilgreindum yfirvöldum tilkynningu um ráðningu allra ungra starfsmanna innan aldursmarks þess, sem ráð er fyrir gert í reglugerð um rannsóknirnar.

2) Þessi yfirvöld ættu að vera:

- a. hið opinbera heilbrigðiseftirlit, sem ábyrgð ber á framkvæmd rannsóknanna og fullkominni skýrslugerð um niðurstöðu þeirra; eða
- b. þau yfirvöld, sem heimilt er að leyfa ráðningu barna og unglunga á grundvelli niðurstöðu slíkrar læknisrannsóknar.

14. Til að tryggja reglubundna læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga, sem starfa fyrir eigin reikning eða foreldra sinna að umferðasölu eða öðrum störfum á götum úti eða annars staðar á almannaferi:

- a. ætti unglingum í slíkum störfum innan aldursmarks þess, sem læknisrannsókn á starfshæfni er lögboðin, að vera skylt að afla sér sérstaks leyfisbréfs, sem helzt ætti að vera gefið út af stofnun, er væri undir stjórn verkamálaráðuneytis og byggt yrði á læknisvottorði um starfshæfni og endurnýjast árlega eftir niðurstöðum árlegrar læknisrannsóknar. Slíkt leyfi ætti að vera númerað og í því ljósmynd, eiginhandarundirskrift eða annað, er sanni hver handhafi þess sé, svo og upplýsingar um:
 - i) nafn, aldur og heimilisfang handhafa;
 - ii) nafn og heimilisfang foreldra hans og yfirlýsingu um, að þeir leyfi barninu eða unglingnum að vinna það starf, sem í leyfinu greinir; og
 - iii) niðurslóður læknisrannsóknar, sem fram hefur farið áður en starfið var hafið, og upplýsingar um síðari rannsóknir;
- b. ætti handhafi slíks leyfis að bera á sér greinilegt merki með sama númeri og er á leyfinu;
- c. ætti full samvinna að vera milli vinnueftirlits þess, sem ábyrgð ber á framkvæmd laganna, og yfirvalda á staðnum, einkum lögregluftirlits, sem starfar að því að fyrirbyggja afbrot, við reglulegar rannsóknir á skilríkjum ungra umferðasala og til að tryggja, að þeir hlýði reglunum um læknisrannsókn á starfshæfni

IV. Samþykkt (nr. 79) um takmörkun á næturvinnu barna og unglunga við störf, sem ekki teljast til iðnaðar.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Samþykkt þessi nær til barna og unglunga, sem ráðin eru gegn kaupum eða starfa beint eða óbeint fyrir þóknun að öðrum störfum en iðnaði.

2. Með orðunum „önnur störf en iðnaður“ er í samþykkt þessari átt við öll önnur störf en þau, sem hlutaðeigandi yfirvald telur iðnaðarstörf, landbúnaðarstörf eða sjómennsku.

3. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákvarða, hvar mörkin skuli dregin milli starfa utan iðnaðar annars vegar og iðnaðar, landbúnaðar og sjómennsku hins vegar.

4. Í landslögum eða reglugerðum má gera undanþágu frá samþykkt þessari hvað snertir:

- a. heimilisstörf á einkaheimilum, og
- b. störf, sem eigi eru talin skaðleg eða hættuleg heilbrigði barna og unglunga, við fjölskyldufyrirtæki, þar sem engir starfa nema foreldrar og börn þeirra eða skjólstæðingar.

2. gr.

1. Yngri börn en 14 ára, sem vinna mega takmarkaðan eða fullan vinnutíma, svo og börn eldri en 14 ára, sem enn eru skólaskyld að fullu, skal eigi ráða né láta vinna í næturvinnu, er telja skal a. m. k. fjórtán stundir samfelldar, þar með talinn tíminn frá kl. 8 að kvöldi til 8 að morgni.